

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 grudnia 2017 roku Sąd Rejonowy w Kutnie, w sprawie sygn. akt I Ns 772/13 z wniosku E. S. z udziałem D. J. (1) o podział majątku wspólnego: 1) ustalił, iż w skład majątku wspólnego E. S. i D. J. (1) wchodzi następujące składniki majątkowe: a) prawo użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w K. przy ul. (...) składającej się z działki nr (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Kutnie V Wydziale Ksiąg Wieczystych jest prowadzona księga numer (...) o wartości 2.500,00zł, b) prawo własności nieruchomości rolnej położonej w miejscowości N. II gmina S., składającej się z działki oznaczonej numerem (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Kutnie V Wydziale Ksiąg Wieczystych jest prowadzona księga numer (...) o wartości 205.000,00zł, c) prawo własności zabudowanej nieruchomości położonej w W. gmina S., składającej się z działki oznaczonej numerem (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Kutnie V Wydziale Ksiąg Wieczystych jest prowadzona księga numer (...) o wartości 159.000,00zł, d) prawo własności nieruchomości położonej w obrębie K. gmina S., składającej się z działek oznaczonych numerami (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Kutnie V Wydziale Ksiąg Wieczystych jest prowadzona księga numer (...) o wartości 68.200,00zł, e) prawo własności nieruchomości rolnej położonej w obrębie C. gmina Ł. składającej się z działki oznaczonej numerem (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Kutnie V Wydziale Ksiąg Wieczystych jest prowadzona księga numer (...) o wartości 76.000,00zł, f) prawo własności nieruchomości rolnej położonej w obrębie C. gmina Ł. składającej się z działki oznaczonej numerem (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Kutnie V Wydziale Ksiąg Wieczystych jest prowadzona księga numer (...) o wartości 51.000,00zł, g) samochód osobowy marki M. (...) nr rejestracyjny (...) o wartości 8.000,00zł, h) samochód osobowy marki M. (...) nr rejestracyjny (...) o wartości 10.300,00zł, i) piekarnik gazowy marki A. o wartości 375,00zł, j) lodówka marki A. o wartości 500,00zł, k) kuchenka mikrofalowa marki LG o wartości 65,00zł, l) robot kuchenny marki Z. o wartości 75,00zł, m) radio (...) o wartości 50,00zł, n) komplet noży o wartości 50,00zł, o) chlebak o wartości 15,00zł, p) dwa czajniki o wartości 20,00zł i 40,00zł, q) dywan o wartości 550,00zł, r) żyrandol w dużym pokoju o wartości 400,00zł, s) dwa krzesła barowe o wartości łącznej 200,00zł, t) stół drewniany z 6 krzesłami o wartości łącznej 1.030,00zł, u) biurko, narożnik i meble pokojowe w pokoju córki stron K. S. o łącznej wartości 450,00zł, v) narożnik bordowy w małym pokoju o wartości 50,00zł, w) biurko w małym pokoju o wartości 120,00zł, x) 5 obrazów w postaci „Pejzażu z J.”, 2 „Pejzaży górskich”, Pejzażu leśnego i Pejzażu z chłopcem o łącznej wartości 2.000,00zł przyjmując wartość każdego z nich po 400,00zł, y) komoda w małym pokoju o wartości 180,00zł, z) kamera o wartości 80,00zł, aa) fotel obrotowy o wartości 50,00zł, bb) telewizor marki S. (...) o wartości 450,00zł, cc) wieża marki (...) o wartości 120,00zł, dd) 5 głośników od kina domowego o łącznej wartości 150,00zł, ee) odtwarzacz DVD marki LG o wartości 80,00zł, ff) ława szklana o wartości 200,00zł, gg) 2 kanapy wypoczynkowe o łącznej wartości 600,00zł, hh) dwie puffy o łącznej wartości 100,00zł, ii) żyrandol w kuchni o wartości 300,00zł, jj) pralka o wartości 250,00zł, kk) szafka łazienkowa o wartości 100,00zł, ll) łóżko w sypialni z materacem o wartości 200,00zł, mm) 2 szafki nocne o łącznej wartości 120,00zł, nn) telewizor marki G. (...) o wartości 300,00zł, oo) telewizor analogowy marki G. bez wartości, pp) dwa odtwarzacze DVD o łącznej wartości 140,00zł, qq) biurko, meble, narożnik, pufa znajdujące się w pokoju córki stron J. S. o łącznej wartości 450,00zł, rr) telewizor wraz z DVD w pokoju córki stron A. S. o łącznej wartości 100,00zł, ss) meble pokojowe, łóżko, ława w pokoju córki stron A. S. o łącznej wartości 450,00zł, tt) szafka w przedpokoju o wartości 100,00zł, uu) lustro w przedpokoju o wartości 110,00zł, vv) aparat fotograficzny marki O. o wartości 100,00zł, ww) robot kuchenny o wartości 550,00zł, xx) żelazko i deska do prasowania o wartości odpowiednio 70,00zł i 25,00zł, yy) suszarka o wartości 20,00zł, zz) zegar o wartości 30,00zł, aaa) 4 ręczniki o łącznej wartości 6,00zł, bbb) 4 prześcieradła o łącznej wartości 6,00, ccc) 4 koce o łącznej wartości 12,00zł, ddd) 4 kołdry o łącznej wartości 48,00zł, eee) 4 komplety pościelowe o łącznej wartości 12,00zł,

2) ustalił, iż udziały stron w majątku wspólnym są równe, 3) oddalił wniosek E. S. o rozliczenie nakładów z majątku wspólnego na majątek wspólny oraz z majątku wspólnego na majątek odrębny, 4) oddalił wniosek E. S. o rozliczenie środków finansowych uzyskanych z czynszu dzierżawnego z nieruchomości, 5) dokonał podziału majątku wspólnego stron poprzez przyznanie na wyłączną własność: a) E. S. składników majątkowych wymienionych w punkcie 1 podpunkty: „b”, „e”, „h”, „u”, „x” w postaci „Pejzażu z jeleniem”, jednego „Pejzażu górskiego” oraz „Pejzażu leśnego”,

„bb”, „jj”, „qq”, „rr”, „ss”, „ww”, „xx”, „yy”, od „aaa” do „eee”, b) D. J. (1) składników majątkowych wymienionych w punkcie 1 (pierwszym) podpunkty: „a”, „c-d”, „f-g”, od „i” do „t”, „w”, „x” w postaci jednego „Pejzażu górskiego” i „Pejzażu z chłopcem”, od „y” do „aa”, od „cc” do „ii”, od „k” do „pp”, „tt”, „uu”, „vv”, „zz”, 6) nakazał D. J. (1) wydanie E. S. składników majątkowych opisanych w punkcie 1 podpunkty „b”, „e”, „u”, „x” w postaci „Pejzażu z jeleniem”, jednego „Pejzażu górskiego” oraz „Pejzażu leśnego”, „bb”, „qq”, „rr”, „ss” w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia, 7) zasądził od D. J. (1) na rzecz E. S. kwotę 508,50zł tytułem spłaty jej udziału w majątku wspólnym płatną w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia, z odsetkami w wysokości ustawowych odsetek za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności, 8) zasądził od E. S. na rzecz D. J. (1) kwotę 500,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, 9) nie obciążył stron nieuiszczonymi kosztami sądowymi, które przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o ustalenie, że E. S. oraz D. J. (1) zawarli związek małżeński w dniu 24 czerwca 2000 roku. Wspólność majątkowa małżeńska ustalała w wyniku rozwodu orzeczonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 22 stycznia 2013 roku, który stał się prawomocny od dnia 22 marca 2013 roku. Rozwód został orzeczony z winy obojga małżonków. Już na etapie postępowania w sprawie o rozwód uwidocznił się duży konflikt osobisty pomiędzy wnioskodawcą a uczestnikiem postępowania i jego rodzicami. Rodzice uczestnika postępowania prowadzili działalność gospodarczą związaną z prowadzonymi sklepami spożywczymi. J. J. (1) prowadziła ją w latach 2007-2013. D. J. (1) prowadził działalność w latach 1995 – 2008. Strony posiadają troje dzieci A. ur. (...), J. ur. (...) oraz K. ur. (...). Dochody D. J. (1) z prowadzonej działalności gospodarczej były różne i wyniosły: 1.064,50zł w roku 1995, 2.333,80zł w roku 1996, 20.188,28zł w toku 1997, 1.463,56zł w roku 1998, 32.319,80zł w roku 1999, 9.501,29zł w roku 2000, 0 zł w roku 2001 i 2002. W latach 2003-2004 uczestnik poniósł stratę. W roku 2005 osiągnął dochód w wysokości 158.243,45zł, w 2006 kwotę 17.639,15 zł. W roku 2007 uzyskał łącznie z wnioskodawcą dochód na poziomie 8.484,58zł, zaś w roku 2008 łączny dochód wyniósł 12.174,33zł.

E. J. była zatrudniona w firmie Hurt (...) w okresie od 01 stycznia 2000 roku do 11 lutego 2002 roku. W okresie od 22 lipca do 31 lipca 2003 roku pracowała jako kierownik sklepu, zaś w okresie od 12 sierpnia 2004 roku do 30 kwietnia 2006 roku oraz od 01 października 2007 do 12 kwietnia 2010 jako główny ekonomista. Poza tym wnioskodawczyni zajmowała się zarówno pomocą w prowadzonej działalności gospodarczej, wychowywaniem dzieci jak również utrzymywaniem domu. Była między innymi upoważniona do kont bankowych Z. J.. Wspólnie z uczestnikiem postępowania brała również udział w zakupie nieruchomości wspólnych oraz remontach domu w K. przy ul. (...) i domu w W..

W 2005 roku D. J. (1) sprzedał własnościowe prawa do lokalu użytkowego położonego w K. przy Al. (...) 8 o powierzchni 206,3 m² za kwotę 184.500 zł, zaś lokal o powierzchni 161m² za kwotę 72.329,89zł. Prawo własności pierwszego lokalu uczestnik uzyskał na podstawie umowy darowizny zawartej ze Z. i J. J. (1) w dniu 02 października 1996 roku, zaś drugiego na podstawie umowy sprzedaży z dnia 29 marca 1995 roku. Środki te zostały przeznaczone na zakup nieruchomości wspólnych. Pomimo, iż środki te wchodziły w skład majątku osobistego D. J. zdecydował on na ich przeniesienie do majątku wspólnego i zakup wszystkich nieruchomości na prawach małżeńskiej wspólności ustawowej.

W skład majątku wspólnego stron wchodzi prawo użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w K. przy ul. (...) składającej się z działki oznaczonej numerem (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Kutnie V Wydziale Ksiąg Wieczystych jest prowadzona księga numer (...). Wartość przedmiotowego prawa według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej i cen aktualnych wynosi 2.500zł. Wskazane prawo zostało nabyte na prawach małżeńskiej wspólności ustawowej.

Do majątku wspólnego stron wchodzi także nieruchomość rolna położona w miejscowości N. II, składająca się z działki oznaczonej numerem (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Kutnie V Wydziale Ksiąg Wieczystych jest prowadzona księga numer (...). Wartość przedmiotowej nieruchomości według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej i

cen aktualnych wynosi 205.000zł. W umowie warunkowej strony oświadczyły, iż nabywają nieruchomość za środki pochodzące z majątku wspólnego.

W trakcie trwania wspólności majątkowej strony nabyły również nieruchomość położoną w miejscowości W. składającą się z działki oznaczonej numerem (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Kutnie V Wydziale Ksiąg Wieczystych jest prowadzona księga numer (...). W warunkowej umowie sprzedaży strony również oświadczyły, iż nabywają ją za fundusze wspólne. Wartość przedmiotowej nieruchomości według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej i cen aktualnych wynosi 159.000zł.

W skład majątku wspólnego wchodzi również nieruchomość położona w miejscowości K. składająca się z działek oznaczonych numerami (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Kutnie V Wydziale Ksiąg Wieczystych jest prowadzona księga numer (...). Nieruchomość została nabyta za fundusze objęte wspólnością ustawową. Wartość przedmiotowej nieruchomości według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej i cen aktualnych wynosi 68.200zł.

Ponadto do majątku wspólnego stron należy również nieruchomość położona w miejscowości C. składająca się z działki o numerze (...), dla której w Sądzie Rejonowym V Wydziale Ksiąg Wieczystych jest prowadzona księga numer (...). Nieruchomość została nabyta za środki uzyskane z kredytu bankowego na podstawie umowy zawartej z Bankiem (...), którego termin spłaty upłynął w dniu 31 grudnia 2012 roku. Wartość przedmiotowej nieruchomości według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej i cen aktualnych wynosi 76.000zł.

W trakcie trwania wspólności majątkowej strony nabyły również prawo własności nieruchomości położonej w miejscowości C. (...), składającej się z działki oznaczonej numerem (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Kutnie V Wydziale Ksiąg Wieczystych jest prowadzona księga numer (...). Zgodnie z oświadczeniem stron nabycie nieruchomości nastąpiło za fundusze objęte wspólnością ustawową. Wartość przedmiotowej nieruchomości według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej i cen aktualnych wynosi 51.000zł.

Wszystkie wskazane nieruchomości zostały nabyte ostatecznie za środki wspólne na prawach małżeńskiej wspólności ustawowej.

W dniu 29 października 2010 roku strony zawarły ze S. D. umowę dzierżawy części nieruchomości położonej w miejscowości N. składającej się z działki numer (...). Umowa została zawarta na okres dwóch lat z obowiązkiem zapłaty czynszu w kwocie 27.000zł za cały okres trwania umowy.

D. J. (1) i E. J. uzyskali w ramach powyższej umowy czynsz w łącznej kwocie 8.100zł.

W dniu 01 września 2011 roku strony zawarły aneks do wskazanej umowy, na podstawie którego dzierżawca miał zapłacić dodatkowo kwotę 5.000zł za zmianę kierunku rekultywacji. W dniu zawarcia umowy strony otrzymały kwotę 5.000zł zaś w dniu 01 września 2011 roku kwotę 18.900zł. W dniu 02.11.2010r małżonkowie J. zawarli umowę dzierżawy z A. B. części nieruchomości położonej w miejscowości N. składającej się z działki numer (...). Umowa została zawarta na okres dwóch lat z obowiązkiem zapłaty czynszu w łącznej kwocie 25.000zł. W ramach umowy strony otrzymały łącznie kwotę 30.000zł. Aneksem z dnia 02.11.2010r dzierżawca zobowiązał się do zapłaty dodatkowego wynagrodzenia w kwocie 5.000zł. W dniu 05.11.2010r małżonkowie J. zawarli umowę dzierżawy z R. D. części nieruchomości położonej w miejscowości N. składającej się z działki numer (...). Umowa została zawarta na okres dwóch lat za wynagrodzeniem w kwocie 24.000zł. W ramach tej umowy strony otrzymały łącznie kwotę 24.000zł. W dniu 10 listopada 2010 roku strony oraz S. D. zawarły kolejną umowę dzierżawy na okres dwóch lat za wynagrodzeniem w kwocie 23.300zł. Strony otrzymały wspólnie z tej umowy kwotę 2.330zł. Na podstawie aneksu z dnia 01.09.2011r dzierżawca zobowiązał się do zapłaty dodatkowego wynagrodzenia w kwocie 5.000zł, zaś na podstawie aneksu z dnia 01.09.2011r umowa została przedłużona do dnia 11 listopada 2013 roku.

W dniu 13 listopada 2010 roku została zawarta kolejna umowa z R. D. na okres 2 lat z wynagrodzeniem w kwocie 22.400zł. Strony wspólnie przyjęły wynagrodzenie z tej umowy w kwocie 2.240zł. Na podstawie aneksu z dnia 01.09.2011r dzierżawca zobowiązał się do zapłaty dodatkowego wynagrodzenia w kwocie 5.000zł, zaś na

podstawie aneksu z dnia 01.09.2011r umowa została przedłużona do dnia 14 listopada 2013 roku. Uzyskane przez strony środki finansowe były przekazywane Z. J.. Było to wynikiem umowy, iż przekazuje on środki finansowe na zakup nieruchomości dla małżonków w zamian za co będzie pobierał z nich korzyści. Po wyprowadzeniu się wnioskodawczyni ze wspólnego miejsca zamieszkania uczestnik postępowania pobrany w części czynsz przeznaczył na własne utrzymanie. Dzierżawcy nie rozliczyli się w części z zobowiązania do uiszczania czynszu. D. J. (1) oraz E. J. nabywali materiały budowlano - remontowe w tym wyposażenie łazienki, blachodachówkę, panele podłogowe, okna jak również dokonywali zapłaty za poszczególne prace związane z wyposażeniem domu położonego w K. przy ul. (...). Prace remontowe wykonywała firma na podstawie umowy zawartej w dniu 11 czerwca 2008 roku z E. J.. Strony zawierały również inne umowy na wykonanie prac we wskazanym domu. Faktycznie wszystkie środki finansowe na realizację remontu wskazanego domu pochodziły od Z. J. (2) tak samo jako środki na remont domu położonego w W.. W trakcie trwania wspólności majątkowej strony posiadały wspólny rachunek bankowy w Banku (...). Na rachunek ten wpływały między innymi dopłaty unijne do prowadzonego gospodarstwa rolnego. Oboje małżonkowie dokonywali wypłat gotówkowych z tego rachunku. Ponadto ze środków zgromadzonych na rachunku były również pokrywane zobowiązania kredytowe w związku z zaciągniętym kredytem na zakup nieruchomości położonej w miejscowości C..

W latach 2010 -2014 uczestnik posiadał również własny rachunek bankowy w (...). We wskazanym okresie uczestnik wypłacił raz kwotę 10.000zł, taką samą kwotę przekazał na wspólny rachunek bankowy a ponadto przekazał na rachunek rodziców łącznie 4.000zł. Z. J. (2) jest właścicielem nieruchomości położonej w K. przy ul. (...) składającej się z działki nr (...) zabudowanej domem mieszkalnym.

W skład majątku wspólnego wchodzi ruchomości w postaci: piekarnik gazowy marki A. o wartości 375,00zł, lodówka marki A. o wartości 500,00zł, kuchenka mikrofalowa marki LG o wartości 65,00zł, robot kuchenny marki Z. o wartości 75,00zł, radio (...) o wartości 50,00zł, komplet noży o wartości 50,00zł, chlebak o wartości 15,00zł, dwa czajniki o wartości 20,00zł i 40,00zł, dywan o wartości 550,00zł, żyrandol w dużym pokoju o wartości 400,00zł, dwa krzesła barowe o wartości łącznej 200,00zł, stół drewniany z 6 krzesłami o wartości łącznej 1.030,00zł, biurko, narożnik i meble pokojowe w pokoju córki stron K. S. o łącznej wartości 450,00zł, narożnik bordowy w małym pokoju o wartości 50,00zł, biurko w małym pokoju o wartości 120,00zł, 5 obrazów w postaci „Pejzażu z J.”, 2 „Pejzaży górskich”, Pejzażu leśnego i Pejzażu z chłopcem o łącznej wartości 2.000,00zł, komoda w małym pokoju o wartości 180,00zł, kamera o wartości 80,00zł, fotel obrotowy o wartości 50,00zł, telewizor marki S. (...)” o wartości 450,00zł, wieża marki (...) o wartości 120,00zł, 5 głośników od kina domowego o łącznej wartości 150,00zł, odtwarzacz DVD marki LG o wartości 80,00zł, ława szklana o wartości 200,00zł, 2 kanapy wypoczynkowe o łącznej wartości 600,00zł, dwie puffy o łącznej wartości 100,00zł, żyrandol w kuchni o wartości 300,00zł, pralka o wartości 250,00zł, szafka łazienkowa o wartości 100,00zł, łóżko w sypialni z materacem o wartości 200,00zł, 2 szafki nocne o łącznej wartości 120,00zł, telewizor marki G. (...)” o wartości 300,00zł, telewizor analogowy marki G. bez wartości, dwa odtwarzacze DVD o łącznej wartości 140,00zł, biurko, meble, narożnik, pufa znajdujące się w pokoju córki stron J. S. o łącznej wartości 450,00zł, telewizor wraz z DVD w pokoju córki stron A. S. o łącznej wartości 100,00zł, meble pokojowe, łóżko, ława w pokoju córki stron A. S. o łącznej wartości 450,00zł, szafka w przedpokoju o wartości 100,00zł, lustro w przedpokoju o wartości 110,00zł, aparat fotograficzny marki O. o wartości 100,00zł, robot kuchenny o wartości 550,00zł, żelazko i deska do prasowania o wartości odpowiednio 70,00zł i 25,00zł, suszarka o wartości 20,00zł, zegar o wartości 30,00zł, 4 ręczniki o łącznej wartości 6,00zł, 4 prześcieradła o łącznej wartości 6,00, 4 koce o łącznej wartości 12,00zł, 4 kołdry o łącznej wartości 48,00zł, 4 komplety pościelowe o łącznej wartości 12,00zł.

Wnioskodawczyni wyprowadziła się ze wspólnego miejsca zamieszkania wraz z dziećmi w listopadzie 2011 roku. Wyprowadzając się E. S. zabrała robot kuchenny, pralkę, pościel i ręczniki własne oraz dzieci jak również samochód osobowy marki M. (...). E. S. zabrała również deskę do prasowania oraz żelazko jak również suszarkę. Wnioskodawczyni wyprowadzając się zabierała rzeczy w workach. W skład majątku wspólnego stron wchodził również samochód osobowy marki O. (...) sprzedany przez uczestnika postępowania w dniu 17 listopada 2011 roku za kwotę 5.000zł. Uczestnik postępowania uzyskaną ze sprzedaży kwotę przeznaczył w części na spłatę zobowiązań alimentacyjnych a w części na własne utrzymanie.

W skład majątku wspólnego wchodzi również samochód osobowy matki M. (...) nr rej. (...) o aktualnej wartości 8.000zł. Ponadto na datę ustania wspólności majątkowej w skład wspólnego majątku stron wchodził również samochód matki M. (...) nr rej. (...) o wartości według stanu na dzień ustania wspólności i cen aktualnych 10.300zł. Wskazany pojazd został sprzedany przez wnioskodawcę w dniu 25 września 2016 roku za kwotę 7.000zł. Uczestnik postępowania nie wyrażał zgody na zbycie powyższego samochodu.

E. S. obecnie pracuje uzyskując wynagrodzenie w kwocie 2.200zł. W chwili obecnej posiada na utrzymaniu czworo dzieci. Ojciec czwartego dziecka pracuje poza granicami kraju jako kierowca. Cóрка stron K. S. pozostaje pod stałą opieką lekarską.

D. J. (1) pracuje obecnie jako pracownik ochrony z wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 2.200zł. Jest zobowiązany do świadczeń alimentacyjnych na rzecz trójki wspólnych dzieci. W chwili obecnej wnioskodawczyni nie posiada statusu rolnika indywidualnego.

Analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd Rejonowy za niewiarygodne uznał twierdzenia D. J. (1) o nabyciu nieruchomości objętych wnioskiem za środki objęte jego majątkiem osobistym z całkowitym pominięciem wnioskodawczyni. Zdaniem Sądu twierdzenia te są w oczywisty sposób nastawione na uzyskanie pozytywnego dla uczestnika wyniku postępowania, jak również są sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego (art. 233§1 kpc). Ponadto prezentowane twierdzenia są również wewnątrznie sprzeczne w kolejno prezentowanych stanowiskach w niniejszej sprawie. Wskazać bowiem należy, iż we wniosku o podział majątku wspólnego złożonym w sprawie I NS 564/13 uczestnik wskazywał, iż wszystkie składniki majątku wspólnego zostały zakupione z pieniędzy jego ojca, który udzielił D. J. pożyczek (k: 4 akt I NS 564/14). Wprawdzie wskazane umowy nie zostały załączone do wniosku, jednakże znajdują się w aktach sprawy o rozwód prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Łodzi pod sygnaturą I C 1612/11 (k: 213-219 tych akt). W piśmie z dnia 19 stycznia 2013 roku uczestnik wskazał, iż nieruchomości były właśnie kupione za pieniądze jego ojca dodając również, iż „było uzgodnione, że ojciec kupuje nieruchomości na mnie i moją żonę za co będzie pobierał korzyści” (k: 209 akt I C 1612/11). Twierdzenia te zostały pierwotnie powtórzone pismem jego pełnomocnika w niniejszej sprawie z dnia 18 lipca 2014 roku (k: 228) wskazującym, iż źródło pochodzenia środków finansowych na zakup nieruchomości leżało w oszczędnościach rodziców uczestnika (k: 228). Ze wskazanych powyżej twierdzeń wynikało zatem, iż prawdopodobnie środki finansowe na zakup nieruchomości rzeczywiście były przekazywane przez Z. J. (2), jednakże przy pełnej świadomości nabycia nieruchomości wspólnie przez małżonków. Dopiero w trakcie trwania niniejszego postępowania twierdzenia uczestnika uległy w tym zakresie zmianie. Pismem pełnomocnik uczestnika postępowania wskazał, iż wszystkie nieruchomości zostały sfinansowane ze środków pieniężnych nie rodziców D. J. ale ze środków z jego majątku osobistego uzyskanych w 2005 roku ze sprzedaży własnościowych praw do lokali użytkowych, jakie otrzymał darowizną w roku 1995 (k: 316-318). Stanowisko to zostało podtrzymane już do końca trwania postępowania w tym piśmie z dnia 17 stycznia 2017 roku. Zmiana taktyki procesowej uczestnika była w ocenie Sądu oczywista i nastawiona na potwierdzenie, iż na zakup nieruchomości poniósł on nakłady z majątku osobistego w postaci pełnej ceny ich nabycia. Nie można jednak abstrahować od okoliczności, iż nie ma żadnego logicznego uzasadnienia dla tak radykalnej zmiany twierdzeń w toku jednego postępowania, przechodzących od umów pożyczek, przez twierdzenia o darowiznach aż po twierdzenia o nakładach z majątku osobistego na majątek wspólny. Tłumaczenie uczestnika w trakcie zeznań w charakterze strony, iż właśnie ze środków uzyskanych ze sprzedaży lokali wchodzących do jego majątku osobistego zostały nabyte nieruchomości, wzmacniane twierdzeniem o braku wiedzy wnioskodawczyni w tym zakresie (k: 750) pozostają w oczywistej sprzeczności z jego poprzednimi twierdzeniami, jak również wyjaśnieniami informacyjnymi, w których podał, że pieniądze na ich zakup pochodziły z umów pożyczek zawieranych z ojcem w ramach których podał również, że uzgodnienia stron zmierzały jednak do nabycia tych składników majątkowych do majątku wspólnego E. i D. J. (1) (k: 235). Wskazane sprzeczności w żaden sposób nie pozwalają na uznanie twierdzeń uczestnika postępowania w tym zakresie za wiarygodnych, gdyż zdaniem Sądu ich zmiana wskazuje wyraźnie na chęć osiągnięcia konkretnego majątkowego celu w niniejszej sprawie. Sąd Rejonowy podkreślił, iż we wszystkich umowach nabycia nieruchomości wskazywano, iż są one nabywane bądź za środki z majątku wspólnego bądź do wspólności majątkowej. Twierdzenia pełnomocnika uczestnika postępowania, iż z jednej strony uczestnik „dopisywał” wnioskodawcę do tych aktów bez zgody rodziców (k: 251) zaś z drugiej, iż doszło do

tego na skutek sugestii notariusza, gdyż taka jest praktyka zawierania umów, co D. J. zbagatelizował (k: 626) pozostaje w sprzeczności nie tylko z twierdzeniami uczestnika wyrażanymi już w toku postępowania w sprawie o rozwód (k: 209 akt I C 1612/11), ale również wymyka się zasadom logiki i doświadczenia życiowego. Podkreślić należy, iż wszystkie wskazane umowy zostały zawarte w formie dokumentów urzędowych (art. 244 kpc), co oznacza, iż w przypadku chęci wykazania okoliczności odmiennych to uczestnik winien przedstawić w tym zakresie określone dowody. Jego sprzeczne twierdzenia w tym zakresie, pozostające również w sprzeczności z początkowymi zeznaniami świadka Z. J. kategorycznie nie pozwalają na uznanie, iż zostały one nabyte ze środków z majątku osobistego D. J. podlegających rozliczeniu w toku niniejszego postępowania. Zdaniem Sądu Rejonowego oczywiście w materiale dowodowym brak podstaw do uznania, iż małżonkowie J. posiadali własne środki na zakup nieruchomości. Można przyjąć zatem, iż na ich zakup środki pochodziły rzeczywiście ze środków D. J. z jego majątku osobistego i częściowo ze środków jego ojca Z. J.. Nie ulega jednak wątpliwości, iż ostatecznie wszystkie nieruchomości zostały nabyte za środki wspólne do majątku wspólnego, a więc uczestnik wyraził zgodę na rozszerzenie majątku wspólnego na środki finansowe należące do jego majątku osobistego zaś Z. J. zgodził się na przekazanie własnych środków do majątku wspólnego E. i D. J. (1). W konsekwencji zdaniem Sądu należało przyjąć, iż wszystkie objęte wnioskiem nieruchomości wchodziły w skład majątku wspólnego i zostały nabyte również za środki wspólne, co wykluczało kategorycznie twierdzenia o prawie do rozliczenia nakładów uczestnika z majątku osobistego w zakresie wszystkich środków finansowych na ich zakup.

Zdaniem Sądu Rejonowego za niewiarygodne uznać należało zeznania uczestnika postępowania oraz świadków Z. J. (k: 326 odwrót – 329) i J. J. (k: 382 odwrót – 384) w zakresie negatywnych zachowań wnioskodawczynie w kontekście wniosku o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym. Same twierdzenia uczestnika postępowania odnoszące się do wskazanej okoliczności opierały się wyłącznie na rzekomym braku wykonywania pracy zarobkowej wnioskodawczynie w okresie trwania wspólności majątkowej, prowadzeniu rozrywkowego trybu życia jak również nabyciu wszystkich składników wspólnego majątku za środki uzyskane przez D. J. od jego rodziców. W podobnym tonie były składane zeznania obu świadków, którzy wyrażając swe subiektywne oceny starali się jak najbardziej podważyć wkład wnioskodawczynie w powstanie majątku wspólnego. Już w tym miejscu należy podkreślić, iż uczestnik postępowania nigdy nie wskazał nawet na czym rzekomy rozrywkowy tryb życia byłby żony miałby polegać i w jaki sposób marnotrawiła ona środki z majątku wspólnego, których przecież zgodnie z jego innymi twierdzeniami strony nigdy nie miały, gdyż zawsze korzystały ze wsparcia finansowego jego rodziców, zaś wspólna działalność gospodarcza przynosiła straty (zeznania D. J. k: 235-237 i 750-752). Zdaniem Sądu zeznania te były w oczywisty sposób ukierunkowane na poparcie twierdzeń uczestnika postępowania i uzyskanie korzystnego dla niego wyniku postępowania. Nie można jednak zapominać, że pozostały materiał dowodowy sprawy rzeczywiście potwierdza, iż praktycznie wszystkie składniki majątku wspólnego zostały pośrednio nabyte za środki finansowe rodziców uczestnika postępowania. Przy zakupie nieruchomości zostały one jednak włączone za zgodą D. J. do majątku wspólnego, zaś ruchomości zostały nabyte na rzecz obojga małżonków. Jeśli można byłoby przyjmować twierdzenia uczestnika postępowania oparte na takim rozumieniu powstania majątku wspólnego to również jego udział w tym zakresie byłby minimalny, albowiem całość środków pieniężnych przeznaczonych na ten cel nie pochodziła od niego, lecz od jego rodziców. Postępowanie dowodowe wykazało, iż wnioskodawczynie pomagała w prowadzeniu wspólnej działalności gospodarczej, zajmowała się również wychowywaniem dzieci. Brała udział w remontach domu na ul. (...) w K., domu w miejscowości W., jak również nabyciu wszystkich składników majątkowych zgłoszonych do podziału. Nie natomiast żadnych obiektywnych dowodów potwierdzających gołosłowne twierdzenia uczestnika, iż E. S. trwonila wspólny majątek prowadząc „rozrywkowy tryb życia”. Wskazać również należy, iż w trakcie trwania małżeństwa wnioskodawczynie była obdarzona zaufaniem nie tylko samego uczestnika, ale również jego rodziców. Była między innymi upoważniona do kont bankowych Z. J.. Nie ulega zatem wątpliwości, iż faktyczna zmiana nastawienia do jej osoby w tym również twierdzenia o nie przyczynianiu się do powstania majątku wspólnego była związana tylko i wyłącznie z podjęciem decyzji o wystąpieniu z żądaniem rozwodu a nie faktycznymi podstawami do ustalenia obecnie nierównych udziałów w majątku wspólnym.

Sąd Rejonowy uwzględnił zeznania uczestnika postępowania, iż wnioskodawczynie wyprowadzając się zabrała część składników majątku wspólnego. Było to możliwe w części w jakiej potwierdziła to sama E. S. oraz świadek T. S., jak również w zakresie przedmiotów, których zabranie było zgodne z zasadami logiki a więc ręcznikami i pościelą.

Trudno bowiem przypuszczać, aby takich przedmiotów nie wzięła choć nie ma również podstaw do przyjęcie (wobec nie udowodnienia), iż w rzeczywistości zabrała również więcej tego typu przedmiotów. Logicznym jest również twierdzenie uczestnika postępowania, iż wnioskodawczyni dla własnych celów mogła zabrać również takie przedmioty jak żelazko, deskę do prasowania czy suszarkę niezbędną w codziennym funkcjonowaniu. Potwierdzają to w części również zeznania świadka J. J., która widziała, iż wnioskodawczyni wywoziła je „w workach”. Oczywistym jest jednak, iż obecne twierdzenia uczestnika postępowania co do wywiezienia wszystkich praktycznie składników majątku są całkowicie niewiarygodne i nie zasługują na uwzględnienie. Z wydanych w sprawie opinii biegłego ds. szacunku ruchomości wynika bowiem, iż biegły widział część wycenianych rzeczy a zatem pozostały one w miejscu zamieszkania D. J.. Sąd nie ma zatem podstaw do przyjęcia, iż wnioskodawczyni zabrała wszystkie ruchomości ze wspólnego miejsca zamieszkania. Przyznała również, iż zabrała robot kuchenny i pralkę. Poza jednak tymi składnikami nie ma żadnych podstaw do uznania, iż wnioskodawczyni zabrała inne przedmioty majątkowe czego uczestnik nie wykazał w toku postępowania pomimo obowiązku wynikającego z art. 6 kc. Oczywistym jest bowiem, iż to D. J. twierdzący, iż była żona zabrała wszystkie składniki majątkowe ze wspólnego miejsca zamieszkania winien wykazać szczegółowo jakie z nich zabrała. Twierdzenia na dużym poziomie ogólności ograniczające się do wskazywania, iż były to „wszystkie” rzeczy nie pozwala Sądowi na przyjęcie jego zeznań za wiarygodnych.

W ramach analizy materiału dowodowego, zdaniem Sądu Rejonowego nie było podstaw do uznania za wiarygodnych twierdzeń wnioskodawczyni co do poniesienia nakładów z majątku wspólnego stron na majątek osobisty uczestnika postępowania w postaci finansowania materiałów oraz prac remontowo budowlanych domu na ul. (...), jak również finansowania z własnych środków remontu domu położonego w W.. Zeznania w tym zakresie wnioskodawczyni złożone na ostatniej rozprawie (k: 745-747) były wewnętrznie sprzeczne z treścią samego wniosku, gdzie roszczenia o ich rozliczenie zostały zgłoszone, jak również treścią jej wyjaśnień informacyjnych (k: 232 odwrót – 234). Ostatecznie E. S. przyznała bowiem, iż środki finansowe na ten cel pochodziły wyłącznie ze środków pieniężnych ojca uczestnika Z. J. (k: 746-747). W ramach wyjaśnień informacyjnych podała natomiast, iż środki te pochodziły ze wspólnych środków a więc dochodów z prowadzonej działalności gospodarczej, które w części nie były wykazywane (k: 232 odwrót) co miało być potwierdzeniem dla roszczeń zgłoszonych we wniosku. Wewnętrzna sprzeczność twierdzeń wnioskodawczyni nie daje podstaw do uznania ich za wiarygodne a co za tym idzie Sąd miał pełne podstawy do uznania zgodnie z zeznaniami uczestnika postępowania i świadka Z. J., że środki na ten cel pochodziły właśnie z majątku ojca D. J..

Zdaniem Sądu Rejonowego brak również podstaw do uznania za wiarygodnych twierdzeń wnioskodawczyni odnośnie samowolnego pobrania i wykorzystania przez D. J. środków z czynszu dzierżawnego po dacie jej wyprowadzenia się z domu. Zeznając w charakterze strony wnioskodawczyni wskazała bowiem, iż nie ma zasadniczo żadnej wiedzy na ten temat (k: 745 – 746) a z drugiej, iż środki te były przekazywane wcześniej Z. J. w wyniku zawartej z nim umowy. Wskazać należy, iż jeśli zawarto umowę z Z. J. w wyniku której środki z czynszu przekazywano mu przed datą wyprowadzenia się z domu E. S., to nie ma racjonalnych przesłanek do uznania, aby po tej dacie praktyka taka miała się zmienić. Podkreślić również należy, iż z zeznań uczestnika postępowania wynika, że rzeczywiście w części środki te otrzymał, ale przeznaczył je na własne utrzymanie a zatem zużył je w sposób nie podlegający rozliczeniu. Z niekwestionowanych zeznań D. J. wynika również, iż dzierżawca nie rozliczył się w całości z czynszu. E. S. nie przedstawiła w tym zakresie żadnych dowodów pozwalających na podważenie twierdzeń uczestnika postępowania. Tym samym zdaniem Sądu wnioskodawczyni nie wykazała w toku postępowania aby istniały jakiegokolwiek podstawy do rozliczania środków z czynszu dzierżawnego w toku niniejszego postępowania o podział majątku wspólnego poprzez żądanie ich zwrotu od uczestnika postępowania.

Wskazać również należy, iż z zeznań świadków T. S. (k: 331), S. S. k: 331 odwrót i K. T. (k: 332) wynikało wprawdzie, iż Z. J. nie zlecał im żadnych prac remontowo – budowlanych, jak również nie płacił za nie w zakresie remontu domu przy ul. (...). Świadkowie ci wskazali bowiem, iż prace te wykonywali na rzecz wnioskodawczyni i jej męża częściowo nieodpłatnie. Zdaniem Sądu w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy to jest w zakresie ustalenia czy prace te były finansowe z majątku wspólnego stron zeznania te nie mają znaczenia. Wskazani świadkowie prace wykonywali bowiem w zasadzie nieodpłatnie. Z zeznań zaś samej wnioskodawczyni wynika, iż wszystkie te prace w

zakresie płatności za materiały oraz robocizną finansował właśnie Z. J.. Tym samym to właśnie na podstawie jej zeznań należało przyjąć, iż strony nie partycypowały w żadnym zakresie w finansowaniu przedmiotowych prac zaś zeznania wskazanych świadków okoliczności tej z powyższych względów nie podważają.

Pozostały materiał dowodowy nie budzi wątpliwości i nie był kwestionowany przez strony postępowania.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że wniosek jest usprawiedliwiony co do zasady. Bezspornym jest bowiem, iż każdy z byłych małżonków może wnieść o podział majątku wspólnego powstałego w trakcie trwania małżeństwa po ustaniu wspólności majątkowej.

W pierwszej kolejności rozważeniu przez Sąd Rejonowy podlega wniosek uczestnika postępowania o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym. Zgodnie z art. 43 § 1 k.r.o. zasadą jest, iż małżonkowie posiadają równe udziały w majątku wspólnym. Z ważnych jednak powodów każdy z małżonków może żądać ustalenia udziałów w stopniu, w jakim każdy z nich przyczynił się do jego powstania. Przy ocenie stopnia przyczynienia się do powstania majątku wspólnego uwzględnia się również nakład osobistej pracy przy wychowywaniu dzieci oraz pracy we wspólnym gospodarstwie domowym. Zaznaczyć na wstępie należy, iż w tym zakresie postępowanie nieprocesowe o podział majątku wspólnego zbliża się bardzo do typowego procesu gdzie ciężar dowodu spoczywa na danej stronie postępowania i z braku wykazania okoliczności faktycznych można wyciągać określone wnioski proceduralne. Zdaniem Sądu inicjatywa dowodowa w tym zakresie spoczywa zatem wyłącznie na stronach postępowania i sąd nie ma obowiązku jakiegokolwiek działania z urzędu. W ocenie Sądu ważne powody takiego ustalenia mogą dotyczyć sytuacji, w której pomimo nierównego przyczyniania się stron do powstania majątku wspólnego w rozumieniu wyżej przytoczonym dochodzi do ustalenia równych udziałów w majątku wspólnym przez co jednak ze stron zostaje pokrzywdzona w końcowym wyniku postępowania otrzymując lub będąc zobowiązana do spłaty w wysokości premiującej małżonka który w mniejszym stopniu wpływał na powstanie majątku wspólnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28.04.1972 III CRN 626/71 niepubl.). W ocenie Sądu przyczynianie się stron do powstania wspólnego majątku polega oczywiście na uzyskiwaniu środków finansowych związanych z utrzymaniem rodziny w zależności od możliwości danej osoby, osobistej pracy przy wychowywaniu dzieci i praca we wspólnym gospodarstwie domowym. Zdaniem Sądu dopiero łączna ocena powyższych przesłanek w świetle okoliczności faktycznych pozwala na ocenę w jakim stopniu strony przyczyniły się do zgromadzenia majątku wspólnego. Możliwym jest również ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym w sytuacji, gdy jeden z małżonków posiada środki finansowe potrzebne na zaspokojenie potrzeb założonej przez siebie rodziny a mimo to wykorzystał ją wyłącznie dla siebie nakładając na drugiego z małżonków konieczność uzyskiwania pożyczek finansowych. Pogląd Sądu jest zgodny z orzecznictwem Sądu Najwyższego wyrażonym w postanowieniu z dnia 08.01.1969r OSNC nr 9 z 1969 poz. 165). Zdaniem Sądu nadmienić również należy, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym może uzasadniać szczególnie naganne postępowanie jednego z małżonków polegające na uporczywym nie przyczynianiu się do powstania majątku wspólnego pomimo swych możliwości osobistych i zarobkowych. Wskazać również należy, iż nie tylko osoby w ogóle nie pracujące czy przeznaczające środki finansowe na negatywne cele np. alkohol, środki odurzające, hazard mogą zostać uznane za takie które nie przyczyniły się do powstania majątku wspólnego. Ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym wymaga jednak jednoznacznego ustalenia negatywnego nastawienia i złej woli, a więc działań zawinionych małżonka, który nie przyczynia się do powstawania majątku wspólnego.

Biorąc pod uwagę materiał dowodowy sprawy w ocenie Sądu I instancji nie ma żadnych podstaw do ustalenia między stronami nierównych udziałów w majątku wspólnym. Same twierdzenia uczestnika postępowania w tym zakresie odnoszące się do wskazanej okoliczności opierały się wyłącznie na braku wykonywania pracy zarobkowej wnioskodawczyni w okresie trwania wspólności majątkowej jak również nabyciu wszystkich składników wspólnego majątku za środki uzyskane przez D. J. od jego rodziców. Tym samym zarzut pod adresem wnioskodawczyni ogranicza się do kolokwialnego stwierdzenia, iż „niczego nie wniosła ona do majątku wspólnego i nie ma podstaw do tego by majątkiem takim się dzielić”. W ocenie Sądu twierdzenia takie nie mają żadnej podstawy prawnej. Materiał dowodowy sprawy rzeczywiście potwierdza, iż praktycznie wszystkie składniki majątku wspólnego zostały pośrednio nabyte za środki finansowe rodziców uczestnika postępowania. Przy zakupie nieruchomości zostały one jednak włączone do

majątku wspólnego, zaś ruchomości zostały nabyte na rzecz obojga małżonków. Jeśli można byłoby przyjmować twierdzenia uczestnika postępowania oparte na takim rozumieniu powstania majątku wspólnego to również jego udział w tym zakresie byłby minimalny. Sam fakt, iż część środków finansowych pochodziła z jego majątku odrębnego, nie ma w tym zakresie żadnego znaczenia. Postępowanie dowodowe wykazało, iż wnioskodawczyni pomagała wprowadzeniu wspólnej działalności gospodarczej, zajmowała się również wychowywaniem dzieci. Nie natomiast dowodów potwierdzających gołosłowne twierdzenia uczestnika, iż trwonila wspólny majątek prowadząc „rozrywkowy tryb życia”. Wskazać również należy, iż w trakcie trwania małżeństwa wnioskodawczyni była obdarzona zaufaniem nie tylko samego uczestnika, ale również jego rodziców. Była między innymi upoważniona do kont bankowych Z. J.. Nie ulega zatem wątpliwości, iż faktyczna zmiana nastawienia do jej osoby w tym również twierdzenia o nie przyczynianiu się do powstania majątku wspólnego była związana tylko i wyłącznie z podjęciem decyzji o wystąpieniu z żądaniem rozvodu a nie faktycznymi podstawami do ustalenia obecnie nierównych udziałów w majątku wspólnym. W związku z powyższym zdaniem Sądu I instancji D. J. nie udowodnił swych twierdzeń w tym zakresie zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 6 kc, co w konsekwencji uzasadniało ustalenie, że udziały E. S. i D. J. (1) w majątku wspólnym są równe (punkt 2 postanowienia).

Zgodnie z art. 684 k.p.c. w związku z art. 567 k.p.c. skład i wartość przedmiotów majątkowych wchodzących w skład majątku wspólnego ustala Sąd. Zdaniem Sądu poza sporem była okoliczność, iż w skład majątku wspólnego wchodziło prawo użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w K. przy ul. (...) jak również prawo własności kolejnych 5 nieruchomości, których wartości Sąd przyjął na podstawie pisemnych opinii biegłych z zakresu szacunku nieruchomości oraz szacunku nieruchomości rolnych i leśnych. Zdaniem Sądu zasadniczo nie budził wątpliwości również skład ruchomości wchodzących w skład majątku wspólnego, którego wartość została ustalona na podstawie pisemnych opinii biegłych z zakresu szacunku ruchomości oraz wyceny pojazdów mechanicznych (punkt 1 postanowienia).

W tym miejscu wskazać należy, pomimo wyraźnego wniosku stron, iż w ocenie Sądu nie ma natomiast podstaw do uznania, iż ewentualnemu rozliczeniu w niniejszym postępowaniu podlegałyby dopłaty unijne uzyskane przez uczestnika postępowania na rachunek bankowy znajdujący się na k: 292-294. Z analizy operacji wynika bowiem, iż w części środki te zostały przekazane na spłatę wspólnego zobowiązania kredytowego, na który to cel strony otrzymały wcześniej środki od rodziców uczestnika postępowania a następnie dokonały ich zwrotu. Zdaniem Sądu uzyskiwane świadczenia miały swoją podstawę w art. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 2007 roku o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. 2008 rok, Nr 170, poz. 1051). Przepis ten przewiduje w ustępie 1, że rolnikowi przysługuje jednolita płatność obszarowa do będącej w jego posiadaniu w dniu 31 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej płatności, powierzchni gruntów rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, kwalifikujących się do objęcia tą płatnością zgodnie z art. 124 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia nr 73/2009, jeżeli posiada w tym dniu działki rolne o łącznej powierzchni nie mniejszej niż określona dla Rzeczypospolitej Polskiej w załączniku nr VII do rozporządzenia nr 1121/2009, z tym że w przypadku zagajników o krótkiej rotacji działka rolna powinna obejmować jednolitą gatunkowo uprawę o powierzchni co najmniej 0,1 ha; wszystkie grunty rolne są utrzymywane zgodnie z normami przez cały rok kalendarzowy, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej płatności; przestrzega wymogów przez cały rok kalendarzowy, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej płatności; oraz został mu nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. Cytowany przepis wskazuje warunki, od spełnienia których uzależnione jest przysługiwanie rolnikowi, posiadającemu grunty rolne, jednolitej płatności obszarowej jednak nie odnosi się natomiast w żadnym razie do kwestii składu i wartości majątku wspólnego małżonków lub ich majątków osobistych, jak też do kwestii podziału majątku wspólnego po ustaniu łączącego ich ustroju majątkowej wspólności ustawowej. W ocenie Sądu wskazane unormowanie o charakterze administracyjnym wskazuje natomiast, iż jedną osobą uprawnioną do uzyskiwania tzw. dopłat unijnych jest wyłącznie osoba spełniająca status rolnika. Bezsprzeczne jest natomiast, iż E. S. statusu takiego nie spełnia w chwili obecnej i nie spełniała również co najmniej od daty ustania wspólności majątkowej między stronami. Ponieważ wniosek w tym zakresie obejmuje rozliczenie dopłat uzyskanych po tej dacie to nie ma on swoich uzasadnionych podstaw prawnych. Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie przyjąć natomiast należy, iż ewentualne dopłaty uzyskiwane przez D.

J. po dacie ustania wspólności majątkowej po pierwsze miały charakter administracyjny a nie cywilnoprawny a po drugie przysługiwały jedynie „rolnikowi”, którym wnioskodawczyni bezspornie nie była. Tym samym nie ma podstaw do przyjęcia, iż stanowiły one zarówno pożytki z gospodarstwa w rozumieniu art. 207 kc jak również, iż również wnioskodawczyni była uprawniona do ich uzyskania i zostały one bezprawnie pobrane i rozdysponowane jedynie przez uczestnika postępowania. Tym samym w ocenie Sądu nie ma podstaw do zaliczenia tych środków do majątku wspólnego podlegających rozliczeniu.

Zdaniem Sądu Rejonowego nie ma podstaw do ustalenia, iż w skład majątku wspólnego wchodzi samochód marki O. (...), albowiem z zawartej umowy pisemnej z dnia 17 listopada 2011 roku (k: 639) został sprzedany. Doszło do tego w trakcie trwania wspólności majątkowej a więc bezspornie na datę jej ustania nie wchodził on już w skład tego majątku i nie podlega rozliczeniu w niniejszym postępowaniu. Jednocześnie brak również podstaw do rozliczania wartości tego pojazdu według stawki nominalnej wynikającej z umowy albowiem z zeznań uczestnika postępowania wynika, iż pieniądze uzyskane z jego sprzedaży zostały zużyte w części na własne utrzymanie a w części na alimenty. Ponieważ wnioskodawczyni wskazanych twierdzeń nie podważyła, to brak podstaw do rozliczania w toku niniejszego postępowania zarówno pojazdu jako składnika majątku wspólnego jak i kwoty uzyskanej z jego sprzedaży.

Ustalając wartość samochodu marki M. (...) (punkt 1 podpunkt h) postanowienia) Sąd ustalił jego wartość na podstawie pisemnej opinii biegłego na kwotę 10.3000zł a nie według wartości jego sprzedaży na kwotę 7.000zł (umowa k: 611). W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, w myśl którego do majątku wspólnego po ustaniu wspólności ustawowej ma z mocy art. 46 kro odpowiednie zastosowanie art. 1036 kc stanowiący, że rozporządzenie przez spadkobiercę udziałem w przedmiocie należącym do spadku wymaga zgody pozostałych spadkobierców, a w braku zgody któregośkolwiek z nich rozporządzenie jest bezskuteczne o tyle, o ile naruszałoby uprawnienia przysługujące temu spadkobiercy na podstawie przepisów o dziale spadku. Oznacza to – po przeniesieniu tego unormowania na grunt instytucji podziału majątku wspólnego – że po ustaniu wspólności ustawowej rozporządzenie przez jednego z byłych małżonków udziałem w przedmiocie należącym do majątku wspólnego wymaga zgody byłego współmałżonka, a przy jej braku jest wobec niego bezskuteczne, jeżeli naruszałoby uprawnienia przysługujące temu małżonkowi na podstawie przepisów o podziale majątku wspólnego. W takiej sytuacji Sąd, uznając to rozporządzenie za bezskuteczne w stosunku do drugiego byłego małżonka, powinien dokonać podziału majątku wspólnego tak, jakby rozporządzenia tego w ogóle nie było, czyli biorąc pod uwagę stan tego przedmiotu z chwili ustania wspólności ustawowej, określić jego wartość według jego wartości rynkowej z chwili orzekania i dokonać stosownych rozliczeń między małżonkami. Poza sporem jest, iż sprzedaż omawianego samochodu nastąpiła bez zgody uczestnika postępowania zaś wnioskodawczyni nie rozliczyła się z nim ze środków uzyskanych z jego sprzedaży. W związku z powyższym w pełni zasadnym było przyjęcie jego wartości zgodnie z opinią biegłego przy założeniu, iż do umowy sprzedaży nigdy nie doszło.

Pozostałe składniki majątku wspólnego Sąd przyjął zasadniczo na podstawie twierdzeń stron, jak również złożonych przez nich zeznań. Wskazać należy, iż Sąd uwzględnił zeznania uczestnika postępowania, iż wnioskodawczyni wyprowadzając się zabrała część składników majątku wspólnego. Potwierdzają to również w części zeznania świadka J. J., która widziała, iż wnioskodawczyni wywoziła je „w workach”. Oczywistym jest jednak, iż obecne twierdzenia uczestnika postępowania co do wywiezienia wszystkich praktycznie składników majątku są całkowicie niewiarygodne. Z wydanych w sprawie opinii biegłego ds. szacunku ruchomości wynika bowiem, iż biegły widział część zgłoszonych do podziału a wycenianych rzeczy a zatem pozostały one w miejscu zamieszkania D. J.. Sąd nie ma zatem jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, iż wnioskodawczyni zabrała wszystkie ruchomości ze wspólnego miejsca zamieszkania. Oczywiście zgodne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego jest przyjęcie, iż E. S. wyprowadzając się z trójką dzieci musiała zabrać zarówno rzeczy osobiste ale również takie przedmioty jak ręczniki, prześcieradła, koce, kołdry i pościel co najmniej dla siebie i dzieci (punkt 1 podpunkt „aaa” do „eee”). Trudno bowiem przypuszczać aby takich przedmiotów nie wzięła choć nie ma również podstaw do przyjęcia (wobec nie udowodnienia), iż w rzeczywistości zabrała również więcej tego typu przedmiotów. Logicznym jest również twierdzenie uczestnika postępowania, iż wnioskodawczyni dla własnych celów mogła zabrać również takie przedmioty jak żelazko, deskę do prasowania czy suszarkę. Przyznała również, iż zabrała robot kuchenny i pralkę. Poza jednak tymi składnikami nie ma żadnych

podstaw do uznania, iż wnioskodawczyni zabrała inne przedmioty majątkowe czego uczestnik nie wykazał w toku postępowania. Brak również podstaw do ustalenia innego składu majątku wspólnego co do ruchomości objętych wnioskiem, których wartość została ustalonej na podstawie wydanych w tym zakresie i nie kwestionowanych ostatecznie przez strony, pisemnych opinii głównej oraz uzupełniającej biegłego P. G..

Zdaniem Sądu oddaleniu podlegają wnioski E. S. o rozliczenie nakładów z majątku wspólnego na majątek wspólny w postaci nakładów na remonty wykonane w budynku mieszkalnym położonym na nieruchomości stron w miejscowości W. jak również nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika postępowania w postaci remontu i wyposażenia domu położonego w K. przy ul. (...) (punkt III wniosku k: 4). Zgodnie bowiem z art. 45§1 krio każdy z małżonków może żądać zwrotu nakładów jakie poczynił z majątku osobistego na majątek wspólny stron. Rozliczeniu podlegają również nakłady dokonane z majątku wspólnego na majątek osobisty jednego z małżonków. W związku z powyższym wskazać należy, iż nakłady dokonywane z majątku wspólnego na majątek wspólny nie podlegają rozliczeniu między małżonkami w toku postępowania o podział majątku wspólnego. Nie ma zatem podstaw prawnych do uwzględnienia takiego wniosku E. S.. Z materiału dowodowego zebranego w sprawie, w tym zeznań wnioskodawczyni, wynika, iż wszelkich nakładów finansowych związanych z remontami i wyposażeniem zarówno domu położonego w W. jak i w K. przy ul. (...) dokonywał ojciec uczestnika postępowania Z. J. (2). Strony faktycznie własnymi środkami finansowymi nie partycypowały w tych nakładach. W związku z powyższym w ocenie Sądu oba zgłoszone wnioski są bezzasadne i nie podlegają uwzględnieniu (punkt 3 postanowienia).

W ocenie Sądu Rejonowego brak podstaw do rozliczenia w toku postępowania środków pobranych przez D. J. z tytułu czynszu dzierżawnego uzyskiwanego z nieruchomości wchodzących w skład majątku wspólnego (punkt 4 postanowienia). W pierwszej kolejności wskazać należy, iż z załączonych do wniosku umów dzierżawy wynika, iż strony winny otrzymać czynsz dzierżawny w łącznej wysokości 136.700 zł łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem na podstawie aneksów, których tytuł był określany jak w związku ze zmianą sposobu rekultywacji. Ze złożonych pokwitowań wynika natomiast, iż oboje małżonków przyjęło czynsz w łącznej wysokości 90.570zł. Brak zatem podstaw do uznania za wiarygodnych twierdzeń wnioskodawczyni, iż nie otrzymywała ona środków pieniężnych z czynszu, które przejmował wyłącznie uczestnik postępowania. Z późniejszych zeznań wnioskodawczyni wynikało natomiast, iż wszystkie pobrane środki były przekazywane Z. J. (2) w związku z zawartą umową, iż kupuje on za własne środki wszystkie nieruchomości dla stron w zamian za co będzie z nich pobierał pożytki (k: 746). Przy przyjęciu również takiej umowy brak podstaw do uznania, iż uczestnik postępowania wykorzystywał środki te na własne potrzeby, co rodziłoby rzeczywiste obowiązki rozliczenia się z nich w niniejszym postępowaniu. Wskazać również należy, iż ewentualna różnica między czynszem należnym małżonkom a pobranym obejmowałaby kwotę 46.130zł, co do której brak potwierdzeń, iż wnioskodawczyni spłatę taką przyjęła. Podkreślić jednak należy, iż z zeznań D. J. wynikało, że środki z czynszu dzierżawnego były wykorzystywane na utrzymanie rodziny jak również w późniejszym okresie na własne utrzymanie jak również zobowiązania alimentacyjne a ponadto dzierżawcy w części nie rozliczyli się ze swoich zobowiązań. E. S. nie podważyła twierdzeń uczestnika w tym zakresie nie dając innego obiektywnego materiału dowodowego, który mógłby zaprzeczyć jego zeznaniom. Wnioskodawczyni twierdziła natomiast, iż nie posiada wiedzy w tym zakresie. W ocenie Sądu biorąc pod uwagę powyższe okoliczności uznać należy, iż E. S. nie wykazała w toku postępowania, iż uczestnik postępowania pobrał środki z czynszu dzierżawnego z jej pominięciem, wykorzystał je na własne potrzeby, co rodziłoby obowiązki ich rozliczenia (art. 6 kc). Powyższe okoliczności skutkowały oddaleniem wniosku o rozliczenie wskazanej we wniosku kwoty podanej jako 146.700zł.

Dokonując podziału majątku wspólnego stron Sąd Rejonowy przyjął, iż należy w tym zakresie zastosować podstawą zasadę a więc podziału fizycznego składników majątkowych stron dzieląc poszczególne jego składniki na oboje byłych małżonków. Analizując kwestię podziału majątku wspólnego podkreślić należy wykazaną w toku postępowania stosunkowo trudną sytuację materialną stron, które choć pracują to poza uzyskiwanymi dochodami bieżącymi nie mają środków na dokonanie spłaty finansowej na rzecz byłego małżonka. Zdaniem Sądu każdej ze stron byłoby niezmiernie trudno uzyskać realną spłatę finansową a zatem prymat w zakresie sposobu podziału należy przyznać właśnie podziałowi fizycznemu składników majątku wspólnego pomiędzy strony postępowania (art. 211 k.c.). Oczywiście Sąd miał na względzie, iż na utrzymaniu wnioskodawczyni pozostają trzy córki, z których jedna

wymaga stałej opieki medycznej. Podział majątku wspólnego nie może się jednak odbyć w ten sposób, iż zasadniczo wszystkie składniki majątku wspólnego przyznaje się jednej ze stron zobowiązując do spłaty na rzecz drugiej, choć zobowiązany nie ma innych możliwości płatniczych niż poprzez zbycie części uzyskanych składników majątkowych. Taki podział majątku byłby fikcją i zmuszał daną stronę natychmiast bądź do uzyskania kredytu bądź do sprzedaży danego składnika majątkowego tylko w celu uzyskania środków finansowych na spłatę byłego małżonka. Tym samym faktycznie prowadziłoby to do poczynienia starań o zbycie np. nieruchomości za stronę, która jest uprawniona do spłaty. Zdaniem Sądu taki proponowany przez wnioskodawcę sposób podziału majątku wspólnego nie ma usprawiedliwionych podstaw zarówno faktycznych jak i prawnych.

Sam brak w chwili obecnej statusu rolnika po stronie E. S. nie przemawia również za przyznaniem jej nieruchomości rolnych podlegających podziałowi. Zdaniem Sądu brak podstaw do uznania, iż podział fizyczny nieruchomości rolnych i przyznanie części z nich na rzecz wnioskodawczyni, która nie jest rolnikiem indywidualnym, jest niedopuszczalne. Brak podstaw do przyjęcia, iż podziałowi podlega bowiem gospodarstwo rolne rozumieniu art. 55³ k.c., gdyż strony takiego nie prowadzą posiadając jedynie nieruchomości rolne i leśne. Wskazać jednak należy, iż zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 213§ 2 k.c. przyznanie przez Sąd nawet gospodarstwa rolnego jednemu ze współwłaścicieli następuje zgodnie z przepisami wymienionymi w art. 166 § 3 k.c. a więc ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 roku o kształtowaniu ustroju rolnego (tekst jednolity Dz. U. poz. 2052 z 2016 z późn. zm.). Przepis art. 2a ust. 1 ustawy rzeczywiście wskazuje, iż nabywcą gospodarstwa rolnego (a więc również nieruchomości rolnych i leśnych) może być wyłącznie rolnik indywidualny, chyba że ustawa stanowi inaczej. Przepis art. 2a wymienienia w dalszej części zamknięty katalog sytuacji, w których nabycie gospodarstwa rolnego przez inną osobę niż mającą status rolnika indywidualnego, z tym, iż nie rozciąga takich możliwości na sytuacji dokonywania sądowego podziału majątku wspólnego czy też zniesienia współwłasności. Podkreślenia wymaga jednak fakt, iż przepis art. 213§ 2 k.c. w brzmieniu aktualnie obowiązującym został zmieniony mocą ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 roku o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. poz. 585), która weszła w życie z dniem 30 kwietnia 2016 roku. Zgodnie jednak z art. 12 wskazanej ustawy normującej zagadnienia międzyczasowe do postępowań dotyczących nabycia nieruchomości rolnych oraz wpisu do księgi wieczystej wszczętych na podstawie ustaw zmienianych w art. 3, 4, 6, 7 i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. W ocenie Sądu niniejsze postępowanie zainicjowane wnioskiem z 02 grudnia 2013 roku obejmuje podział majątku a więc jest „postępowaniem dotyczącym nabycia nieruchomości rolnych”. W konsekwencji uznać należy, iż w niniejszej sprawie nie znajdują zastosowania przepisy kodeksu cywilnego w brzmieniu nadanym im przez ustawę z dnia 14 kwietnia 2016 roku w szczególności art. 212§ 3 k.c., i zastosowanie będzie miała jego treść obowiązująca w dacie złożenia wniosku. Tym samym brak statusu rolnika po stronie wnioskodawczyni nie jest przeszkodą ustawową do odmowy przyznania jej części nieruchomości wchodzących w skład dzielonego gospodarstwa rolnego.

W związku z powyższym Sąd dokonał podziału majątku wspólnego poprzez przyznanie poszczególnych nieruchomości i ruchomości uczestnikom.

Przyznanie wskazanych w postanowieniu nieruchomości dotyczyło w części tych, które zostały zabrane przez wnioskodawcę i znajdują się w jej posiadaniu jak również zbytego samochodu osobowego. Ponadto przyznaniu podlegały przedmioty związane z wyposażeniem pokoi dzieci stron postępowania w tym urządzeniami RTV. Ponadto zdaniem Sądu zasadnym było również przyznanie na rzecz E. S. telewizora marki S., części obrazów jak również dwóch nieruchomości na zasadzie fizycznego podziału składników majątkowych stron. Pozostałe składniki majątkowe zdaniem Sądu Rejonowego winny w wyniku podziału przypaść na rzecz D. J. (1) (punkt 5 postanowienia). W ocenie Sądu brak podstaw do uznania, iż wskazany podział – prowadzący do równomiernego podziału rzeczy wspólnych – był sprzeczny z przepisami ustawy lub ich społeczno – gospodarczym przeznaczeniem (art. 211 kc).

W związku z przyznaniem części składników majątkowych, które znajdują się w posiadaniu uczestnika postępowania Sąd nakazał również ich wydanie w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia na podstawie art. 567§ 3 k.p.c. w zw. z art. 624 k.p.c. w zw. z art. 688 k.p.c. (punkt 6 postanowienia).

Analizując wartość składników majątkowych w ocenie Sądu zachodziła konieczność wyrównania udziału uczestnika postępowania stosowną spłatą pieniężną w wysokości 508,50zł, którą uczestnik winien uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia (art. 212 § 3 k.c.). Łączna wartość składników majątku wspólnego wynosi równowartość kwoty 591.815zł a zatem wobec równych udziałów w majątku wspólnym obie strony winny otrzymać składniki majątkowe o wartości 295.907,50zł. wnioskodawczyni w wyniku podziału otrzymała nieruchomości o wartości 205.000zł i 76.000zł, samochód osobowy o wartości 10.300zł oraz ruchomości o wartości łącznej 4.099zł. Łącznie zatem otrzymała składniki o wartości 295.399zł. W związku z powyższym uczestnik postępowania winien otrzymać spłatę w kwocie 508,50zł (295.907,50zł – 295.399zł), co zostało określone punktem 7 postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. zasądzając na rzecz uczestnika postępowania kwotę 500zł tytułem połowy poniesionej zaliczki na koszty biegłego (k: 482). W pozostałym zakresie to jest co do kosztów zastępstwa adwokackiego brak podstaw do obciążania którejkolwiek ze stron obowiązkiem ich zwrotu na rzecz strony przeciwnej. Zarówno wnioskodawczyni jak i uczestnik byli bowiem w równym stopniu zainteresowani rozstrzygnięciem złożonego wniosku o podział ich majątku wspólnego. Nie ma zatem podstaw do uznania, iż interesy stron były sprzeczne jak również poprzez analogię z art. 98 k.p.c., aby którakolwiek z nich wygrała postępowanie.

Z uwagi na sytuację materialną stron w zakresie posiadanych środków finansowych Sąd Rejonowy odstąpił od obciążania ich kosztami sądowymi w całości.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł uczestnik, skarżący zarzucił:

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z zebrany w sprawie materiałem dowodowym przez przyjęcie, że nieruchomości zostały nabyte ze środków pieniężnych stron a faktycznie ze środków ojca uczestnika postępowania Z. J. (2),
- pominięcie nakładów poniesionych przez Z. J. (2) na nieruchomość położoną w W. w kwocie co najmniej 70.000 zł,
- przyznanie na własność wnioskodawczyni części nieruchomości rolnych mimo, że wniosła ona o przyznanie na wyłączną własność uczestnika postępowania a na jej wyłączność spłatę i takie stanowisko reprezentowała do końca. Sąd dokonał podziału wbrew stanowisku wnioskodawczyni.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i przyznanie wszystkich nieruchomości na wyłączną własność uczestnika postępowania z odpowiednią spłatą na rzecz wnioskodawczyni ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kutnie.

W uzupełnieniu apelacji skarżący wskazał, że zaskarża orzeczenie w części pkt. 1a, 1b, 1 c, 1 d, 1 e, 1 f, oraz pkt. 5a, 5 b, pkt. 6 i pkt. 7.

Skarżący zarzucił rozstrzygnięciu naruszenie:

- art. 45 § 1 k.r.o. przez nierozliczenie nakładów jakie D. J. (1) poczynił z majątku osobistego na majątek wspólny przy zakupie wszystkich nieruchomości oraz środków, które wydał na remont domu w miejscowości W.,
- art. 47 § 1 k.r.o. przez przyjęcie, że D. J. (1) przy nabywaniu poszczególnych nieruchomości rozszerzał wspólność ustawową na swoją żonę, pomimo tego, że nie została zachowana forma aktu notarialnego przewidziana w tym przepisie,
- art. 2a ust. 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 roku o kształtowaniu ustroju rolnego w zw. z art. 166 § 3 k.c. i art. 231 § 2 k.c. przez przyznanie E. S. nieruchomości rolnych, pomimo tego, że nie jest ona rolnikiem indywidulowanym,
- art. 211 k.c., ponieważ podział gospodarstwa rolnego jest sprzeczny z przepisami ustawy z 11 kwietnia 2003 roku o kształtowaniu ustroju rolnego,

- art. 325 k.p.c. przez nierozstrzygnięcie Sądu w sentencji postanowienia o żądaniu uczestnika rozliczenia nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny,

- art. 321 k.p.c. zasądzenie ponad żądanie przez przyznanie na własność wnioskodawczyni kilku nieruchomości, pomimo tego, że zawsze domagała się jedynie spłaty a nie podziału w naturze,

- art. 233 k.p.c. przez dokonanie dowolnej oceny dowodów, polegającej na przyjęciu wbrew zgromadzonym dowodom, że D. J. (1) przyznając środki z majątku osobistego na zakup nieruchomości zamierzał rozszerzyć wspólność ustawowa na wnioskodawczynię, wyciągnięcie mylnych wniosków, że przyznanie uczestnikowi wszystkich nieruchomości na własność spowodowałyby konieczność ich sprzedaży aby spłacić wnioskodawczynię, wzajemnie sprzeczne ze sobą wnioski jakie Sąd wyciągnął z poczynionych przez siebie ustaleń, zawarte w uzasadnieniu Sądu.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Kutnie do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego postanowienia i przyznanie uczestnikowi D. J. (1) na własność wymienionych nieruchomości z jednoczesnym ustaleniem, że zostały one w całości nabyte z majątku osobistego uczestnika, ustalenie, że D. J. (1) poniósł nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci kwot za jakie zostały nabyte poszczególne nieruchomości oraz w postaci środków przeznaczonych na remont domu w W. (80.000 zł) oraz o zasądzenie od D. J. (1) przy na rzecz E. S. spłaty z tytułu jej udziału w majątku wspólnym.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawczyni wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jako zasadna skutkowałą uchyleniem zaskarżonego postanowienia w zakresie: punktów 1.a),1.b),1.c),1.d),1.e),1.f), punktu 5.a) w zakresie przyznania E. S. nieruchomości oznaczonych w punktach 1.b) i 1.e), punktu 5b) w zakresie przyznania D. J. (1) nieruchomości oznaczonych w punktach 1.a),1.c),1.d) i 1.f), punktu 6. w zakresie obowiązku wydania nieruchomości, punktów 7. i 8. i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy podzielił częściowo ustalenia stanu faktycznego poczynione przez Sąd I instancji i przyjął je za własne czyniąc podstawą swojego rozstrzygnięcia. W dalszej części uzasadnienia Sąd Okręgowy wskaże w którym miejscu Sąd Rejonowy dokonał błędnej oceny zebranego materiału dowodowego. Zgodnie z dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c., Sąd winien oceniać wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania jednak na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Tymczasem ocena dowodów przeprowadzona przez Sąd I instancji wymogom tym nie odpowiada. Przywołany powyżej przepis statuuje zasadę swobodnej oceny dowodów, która stanowi jeden z przejawów niezawisłości sędziowskiej. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem sądu jest dokonanie określonych ustaleń faktycznych, pozytywnych bądź negatywnych i ostateczne ustalenie stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia.

Sąd Rejonowy w ustaleniach faktycznych jednoznacznie nie ustalił z czyich środków finansowych, czy uczestnika czy też jego ojca zostały nabyte nieruchomości przez strony w trakcie trwania małżeństwa. Tymczasem należy podnieść, że sama wnioskodawczyni będąc słuchana w charakterze strony przyznała okoliczność, że nieruchomości zostały zakupione ze środków finansowych uczestnika z jego majątku osobistego i które to środki uzyskał ze sprzedaży uprzednio darowanych mu przez rodziców sklepów w Alejach (...) (k.753). Ponadto tę okoliczność potwierdziła również na rozprawie apelacyjnej. Tym samym uczestnik postępowania udowodnił, że zapisy w aktach notarialnych, w których zawarte było stwierdzenie, że nieruchomości zostały nabyte z funduszy objętych wspólnością ustawową są nieprawdziwe. Ponadto jak wynika z aktu notarialnego 10 marca 2010r.Rep A 2240/2010 (k121137 nieruchomość położona w C. o nr. działki ...) została nabyta w części za środki własne i w części z kredytu. Nieuprawnione było zatem w konsekwencji przyjęcie przez Sąd Rejonowy, że wszystkie objęte wnioskiem nieruchomości zostały nabyte

za środki wspólne, co zdaniem Sądu Rejonowego wykluczało kategorycznie twierdzenia o prawie do rozliczenia nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny (k.789) . Rację ma Sąd Rejonowy, że nabyte przez strony nieruchomości weszły w skład majątku wspólnego, bowiem taka była wola stron wyrażona w aktach notarialnych – umowach nabycia nieruchomości, jednakże nie można pominąć okoliczności, że uczestnik na nabycie składników majątku wspólnego w postaci kupna nieruchomości poczynił nakłady ze swojego majątku osobistego, które to nakłady podlegają rozliczeniu na podstawie art. 45§1 kro. Co prawda w aktach sprawy brak jest sporządzonego na piśmie wniosku uczestnika o rozliczenie jego nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny, jednakże należy uznać, że uczestnik zgłosił na rozprawie ustnie wniosek o rozliczenie tych nakładów bowiem Sąd w uzasadnieniu (k. 789) ustosunkowywał się do zgłoszonego przez wnioskodawcę żądania rozliczenia nakładów uczestnika z jego majątku osobistego na majątek wspólny. Tak więc powołanie się przez Sąd Rejonowy na twierdzenia uczestnika o prawie do rozliczenia nakładów z majątku osobistego, a także przeprowadzenie postępowania dowodowego w zakresie sprzedaży nieruchomości należących do majątku odrębnego uczestnika wskazują, że w trakcie postępowania uczestnik zgłosił żądanie rozliczenia nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny. Żądanie takie (oparte na treści art. 45 § 2 k. r. o. w zw. z art. 567 § 1 k.p.c. i art. 618 § 1 k.p.c.) powinno być sformułowane w sposób odpowiadający żądaniu pozwu o zasądzenie określonej należności. Powinno więc zawierać precyzyjne oznaczenie wysokości udziałów oraz podstawę faktycznego żądania. Braki w tym zakresie podlegają usunięciu w sposób określony w art. 130 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. (por. postanowienie SN z dnia 19 lipca 2012 r, II CSK 660/11, L.). Tymczasem Sąd Rejonowy nie wezwał uczestnika do usunięcia braków formalnych wniosku o rozliczenie określonych wyżej nakładów uczestnika z majątku osobistego na majątek wspólny, pomimo takiego obowiązku. W takich okolicznościach nie było zdaniem Sądu Okręgowego żadnych podstaw do uchylenia się merytorycznego rozpoznania opisanego wniosku. Należy podnieść, że Sąd Rejonowy zasadnicze znaczenie w zakresie oceny z jakich środków zostały nabyte nieruchomości, przypisał oświadczeniu uczestnika postępowania, złożonemu przy zawieraniu umów, że nieruchomości zostają nabyte za środki pochodzące z majątku wspólnego małżonków. Ocenę tę wyraził mimo jednoznacznego i niekwestionowanego ustalenia, że cena za nieruchomości została zapłacona w całości (oczywiście poza jedną nieruchomością) z pieniędzy uzyskanych ze sprzedaży nieruchomości wchodzących w skład majątku osobistego uczestnika. Tymczasem okoliczność ta nakazywała uznać że, wnioskodawczyni i uczestnik nabyli nieruchomości do majątku wspólnego, a uczestnik dokonał nakładu z majątku odrębnego na majątek wspólny w zakresie zakupionych nieruchomości, podlegającego rozliczeniu na podstawie art. 45 § 1 k. r. o. Zarzut naruszenia tego ostatniego przepisu okazał się więc usprawiedliwiony.

W efekcie Sąd Rejonowy błędnie ocenił, że wszystkie nieruchomości do majątku wspólnego zostały nabyte za środki wspólne przyjmując, że uczestnik wyraził zgodę na rozszerzenie wspólności majątkowej na środki finansowe należące do jego majątku osobistego a pochodzące ze sprzedaży lokali należących do majątku odrębnego. Umknęło uwadze Sądu Rejonowego, że uczestnik postępowania w formie aktu notarialnego nie rozszerzył wspólności ustawowej na środki pochodzące z jego majątku osobistego, które to środki zostały przeznaczone na nabycie nieruchomości. Trzeba wskazać, że umowa majątkowa powinna być zawarta w formie aktu notarialnego pod rygorem nieważności (art. 47 § 1 KRO w zw. z art. 73 § 2 KC). Wola stron gdy chodzi o zakres rozszerzenia albo ograniczenia wspólności ustawowej powinna być sprecyzowana w treści umowy w sposób zapobiegający powstawaniu w przyszłości wątpliwości w związku z jej wykładnią. W umowach nabycia nieruchomości przez strony nie ma mowy w ogóle o rozszerzaniu wspólności ustawowej. Tym samym okazał się również zasadny zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 47§1 kro.

Również Sąd Rejonowy nie wypowiedział się w kwestii żądania uczestnika rozliczenia nakładów czynionych na nieruchomość w W. po jej zakupie.

Wbrew stanowisku skarżącego Sąd Rejonowy nie naruszył art. 2a ust. 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 roku o kształtowaniu ustroju rolnego w zw. z art. 166 § 3 k.c., art. 211 k.c. przez przyznanie E. S. nieruchomości rolnych pomimo, że nie jest ona rolnikiem indywidualnym.

Zgodnie z poglądami doktryny „zagadnienie stosowania ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 roku o kształtowaniu ustroju rolnego do zniesienia współwłasności nieruchomości rolnej lub gospodarstwa rolnego, której źródłem nie jest szeroko rozumiane dziedziczenie, lecz inne zdarzenia. [...] Również i w tych przypadkach nie powinno się wymagać od współwłaściciela bycia rolnikiem indywidualnym czy też zgody Prezesa (...) na nabycie w ramach zniesienia

współwłasności, jak również przy wyborze sposobu zniesienia współwłasności nie powinna ograniczać maksymalna norma powierzchniowa wynosząca 300 ha.” (Truszkiewicz Zygmunt, artykuł Rejent.2017.7.95 Zakres stosowania ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego po nowelizacji z 2016 r. Teza nr 8 323993/8, Lex). Niezależnie od tego rację miał Sąd Rejonowy, że biorąc po uwagę treść art. 12 ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 roku o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.2018.1405 j.t.) z uwagi na datę wszczęcia postępowania o podział majątku (2 grudnia 2013 roku), w niniejszej sprawie nie stosuje się ograniczeń w nabywaniu nieruchomości rolnych wynikających z art. 2a ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (jedn. tekst Dz.U. z 2012 r., poz. 803) wprowadzonych przez art. 7 pkt 4 ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 2016 r., poz. 585).

Co do zasady zniesienie współwłasności gospodarstwa rolnego następuje przez podział między współwłaścicieli, a dopiero gdy takie postępowanie nie jest możliwe (zob. też art. 619 § 2 KPC) należy rozważać przyznanie gospodarstwa temu współwłaścicielowi, na którego wyrażą zgodę wszyscy współwłaściciele, a w braku takowej zgody takim, który będzie spełniał kryteria podmiotowe określone w art. 214 k.c. Taka wykładnia przepisu art. 213 KC wkomponowuje się w gwarancję prawidłowego rozwinięcia w normie ustawowej regulacji zawartych w art. 21 ust. 1 oraz art. 64 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (II CSK 107/15, postanowienie SN z dnia 12.02.2016 r, L.). Jednakże kwestia sposobu podziału majątku wspólnego wobec uchylecia zaskarżonego postanowienia w zakresie podziału nieruchomości, jest nadal otwarta i będzie ponownie podlegała ocenie Sądu w zależności od wyniku postępowania.

Należy podnieść, że przedmiotowe rozstrzygnięcie obarczone jest błędem o takiej doniosłości, że nie może się ostać. Analiza przedmiotowego rozstrzygnięcia wraz z przedłożonym uzasadnieniem nasuwa wniosek, że Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. z uwagi na brak rozliczenia poczynionych przez uczestnika nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny. Pozostaje również do ustalenia przez Sąd kto czynił nakłady na nieruchomość w W. i czy podlegają one rozliczeniu.

W orzecznictwie przyjmuje się, że nierozpoznanie istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. oznacza zaniechanie zbadania materialnej podstawy żądania albo pominięcie merytorycznych zarzutów pozwanego.

Przyczyna zaniechania może wynikać z pasywności sądu bądź z błędnej oceny przesłanki niweczącej lub hamującej roszczenie. Błędna ocena w tym przedmiocie odnosi się przede wszystkim do sytuacji, gdy sąd pierwszej instancji nieprawidłowo przyjął istnienie przesłanki niweczącej lub hamującej roszczenie, co w konsekwencji doprowadziło do niezbadania materialnej podstawy żądania. Należy jednak podkreślić, że niewyczerpanie oferowanych przez stronę dowodów także może stanowić nierozpoznanie istoty sprawy, zwłaszcza jeżeli zmierzały one do wykazania przesłanki unicestwiającej roszczenie (postanowienie SN Izba Cywilna z dnia 24 listopada 2016 roku, II Cz 115/16, L.). Tak więc nierozpoznanie istoty sprawy ma miejsce wówczas, gdy sąd I instancji nie orzekł merytorycznie o żądaniu strony, zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania albo pominął merytoryczne zarzuty pozwanego i w swoim rozstrzygnięciu w istocie nie odniósł się do tego co było przedmiotem sprawy. Oceny, czy sąd pierwszej instancji rozpoznał istotę sprawy, dokonuje się na podstawie analizy żądań stron i przepisów prawa materialnego stanowiących podstawę rozstrzygnięcia. Brak zbadania nie tylko faktycznej, ale także materialnej podstawy dochodzonego przez powoda roszczenia, w pełni racjonalizuje przedstawiony wyżej pogląd, wpisujący to uchybienie w zakres znaczeniowy dyspozycji art. 386 § 4 KPC (tak min. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 czerwca 2011 r., I UK 15/11). Istota sprawy zostaje rozstrzygnięta, kiedy stosujący prawo sąd do prawidłowej i pełnej rekonstrukcji stanu faktycznego dokona jego subsumcji do miarodajnej normy prawa materialnego, a w następstwie tego dojdzie do jej konkretyzacji w sentencji wyroku. Dlatego też dwie podstawy rozstrzygnięcia: faktyczna i prawna powinny być spójne tworząc logiczną całość.

Zdaniem Sądu Okręgowego z taką sytuacją - to jest nierozpoznanie istoty sprawy - mamy do czynienia. Sąd Rejonowy orzekł bowiem biorąc za podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, że uczestnik rozszerzył wspólność majątkową na środki finansowe należące do jego majątku osobistego i wyraził zgodę na przekazanie własnych środków do majątku wspólnego małżonków. W konsekwencji Sąd wykluczył kategorycznie twierdzenia uczestnika o prawie rozliczenia nakładów z majątku osobistego uczestnika w zakresie przeznaczonych przez niego środków finansowych

na zakup nieruchomości, wbrew przedstawionym przez uczestnika faktom. Wychodząc z odmiennego założenia Sąd Rejonowy pominął w swej ocenie przytoczone w podstawie faktycznej roszczenia i twierdzenia o faktach oraz materiał dowodowy w tej części, w której odnosił się do rozliczeń małżonków i nakładów czynionych na ich majątek w czasie trwania małżeństwa. Zatem Sąd nie rozpoznał wniosku uczestnika o rozliczenie nakładów jakie poniósł z majątku osobistego na majątek wspólny, pominął tym samym zarzuty podnoszone przez uczestnika. Nie dokonał zatem zbadania faktycznej podstawy dochodzonego roszczenia, a tym samym nie rozpoznał istoty sprawy co musiało skutkować uchynieniem postanowienia w zaskarżonej części, na podstawie art. 386 § 4 KPC w zw. z art. 108 § 2 KPC, zważywszy na potrzebę rzeczywistego, a nie tylko formalnego zagwarantowania realizacji konstytucyjnej zasady dwuinstancyjności postępowania sądowego (art. 176 ust. 1 Konstytucji).

Sąd Rejonowy ponownie rozpoznając sprawę w pierwszej kolejności wyjaśni zarysowane powyżej wątpliwości, w tym przede wszystkim zweryfikuje kwestię odnoszącą się do poczynionych przez uczestnika nakładów z jego majątku osobistego na majątek wspólny małżonków po uprzednim wezwaniu w trybie art. 130 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. uczestnika do złożenia na piśmie i sprecyzowania żądania rozliczenia nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny. Jeżeli prawidłowo uczestnik postępowania zgłosi roszczenie o rozliczenie jego nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny to Sąd I instancji po zapoznaniu się ze stanowiskiem wnioskodawczyni i po przeprowadzeniu postępowania dowodowego ustali jakie nakłady zostały poczynione przez uczestnika na majątek wspólny i jaka jest wartość przedmiotowych nakładów. Również wymaga wyjaśnienia kwestia zapłaty za nieruchomość położoną w C., spłaty kredytu zaciągniętego przez strony na jej zakup. Powyższe okoliczności nie zostały wyjaśnione przez Sąd Rejonowy w sposób jednoznaczny.

Sąd Rejonowy stosownie do wyniku postępowania, ustali czy i w jakiej wysokości uczestnik poczynił nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny, wyjaśni kwestię nakładów na nieruchomość w W.. Następnie dokona ponownie podziału majątku dorobkowego w części tj. co do składników majątkowych opisanych w punkcie I podpunktach od a do f zaskarżonego postanowienia stanowiących nieruchomości. Ponadto Sąd I instancji dokona stosownych rozliczeń pomiędzy stronami z uwzględnieniem w tych rozliczeniach przyznanych już stronom w wyniku częściowo prawomocnego podziału majątku obejmującego ruchomości Rozliczenie ruchomości przez Sąd Rejonowy, przy przyjęciu ich wartości i niekwestionowanego sposobu podziału w prawomocnym w tym zakresie postanowieniu z dnia 14 grudnia 2017r., winno nastąpić w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, aby całościowo i kompleksowo rozliczyć strony.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji postanowienia w oparciu o powołane powyżej przepisy prawa.